

RZECZNIK PRAW DZIECKA
Monika Horna-Cieślak

Warszawa, 28 lutego 2025 r.

ZEC.401.1.2025.IL

(w odpowiedzi należy podać ten znak sprawy)

Szanowny Pan
Adam Szłapka
Minister do spraw Unii Europejskiej

Szanowny Panie Ministrze,

ochrona dzieci przed wykorzystywaniem seksualnym, w tym zapobieganie tworzeniu i dystrybucji materiałów przedstawiających seksualne wykorzystywanie dzieci (ang. CSAM - child sexual abuse material), staje się w dobie powszechnej cyfryzacji coraz bardziej pilnym zadaniem. Podczas niedawnej konferencji Ministerstwa Cyfryzacji „Walka z seksualnym wykorzystaniem dzieci w Internecie”, która odbyła się 3 lutego 2025 r., poinformowano, że w ciągu zaledwie ostatnich 12 miesięcy (w porównaniu z rokiem 2023) w Polsce odnotowano alarmujący – przekraczający 400% – wzrost incydentów związanych z seksualnym wykorzystywaniem dzieci. Co więcej, według szacunków badaczy skupionych wokół ośrodka Childlight – Global Child Safety Institute na Uniwersytecie w Edynburgu, ponad 300 milionów dzieci rocznie pada ofiarą niegodziwego traktowania i wykorzystywania seksualnego w Internecie, a w ubiegłym roku jedno na osiem dzieci na całym świecie doświadczyło utrwalania lub rozpowszechniania jego nagiego wizerunku wbrew własnej woli.

W obliczu tych dramatycznych danych, z głębokim niepokojem obserwuję przedłużające się prace legislacyjne nad unijnymi projektami aktów prawnych mających na celu wzmocnienie ochrony dzieci przed niegodziwym traktowaniem w celach seksualnych oraz wykorzystywaniem seksualnym, zarówno w środowisku cyfrowym, jak i poza nim.

Od 1 stycznia do 30 czerwca 2025 r. Polska sprawuje Prezydencję w Radzie Unii Europejskiej, a jednym z priorytetów przewodnictwa naszego państwa w tym gremium jest zapewnienie szeroko rozumianego bezpieczeństwa w Europie, w tym troska o zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży oraz rozwój nowoczesnych i bezpiecznych usług cyfrowych. W związku z tym, apeluję o pełne wykorzystanie polskiej prezydencji do intensyfikacji prac i zwrócenia szczególnej uwagi na konieczność kontynuowania negocjacji nad dwiema kluczowymi inicjatywami:

1) wnioskiem Komisji Europejskiej dotyczącym rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego przepisy mające na celu zapobieganie niegodziwemu traktowaniu dzieci w celach seksualnych i jego zwalczanie (projekt Rozporządzenia CSAM):

- rozporządzenie ma nakładać na dostawców usług pośrednich obowiązek dokonania oceny ryzyka, czy ich usługi mogą być wykorzystywane do rozpowszechniania treści CSAM oraz do tzw. groomingu;
- dostawcy usług pośrednich będą musieli podjąć odpowiednie środki zapobiegawcze (w tym m.in. projektowanie usług w sposób bezpieczny dla dzieci oraz umożliwianie użytkownikom zgłaszania nielegalnych treści);
- w razie stwierdzenia wciąż wysokiego ryzyka, odpowiedni organ krajowy (sąd lub niezależny organ) może – w sposób proporcjonalny i ograniczony – nakazać dostawcom usług pośrednich wdrożenie narzędzi służących wykrywaniu konkretnych nielegalnych treści.

2) wnioskiem dotyczącym dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zwalczania niegodziwego traktowania w celach seksualnych i wykorzystywania seksualnego dzieci oraz materiałów przedstawiających niegodziwe traktowanie dzieci w celach seksualnych, zastępującej decyzję ramową Rady 2004/68/WSiSW:

- dyrektywa ma wprowadzić szereg zmian do dotychczas obowiązującej dyrektywy 2011/93/UE, aby w szczególności zapewnić, że wszystkie formy wykorzystywania dzieci – w tym te ułatwione przez rozwój technologiczny – były

uznawane za przestępstwa; celem proponowanych zmian jest zwiększenie skuteczności postępowań przygotowawczych i ścigania przestępstw związanych z wykorzystywaniem seksualnym dzieci;

- projekt dyrektywy przewiduje wprowadzenie mechanizmów zapewniających lepszą koordynację działań na poziomie krajowym i unijnym, tak aby zapewnić bardziej skuteczną pomoc i wsparcie ofiarom.

Stoję na stanowisku, że naszym obowiązkiem jest wypracowanie rozwiązań, które – przy zachowaniu skutecznych gwarancji dla praw podstawowych wszystkich użytkowników Internetu – pozwolą przeciwdziałać rozpowszechnianiu w sieci materiałów internetowych przedstawiających dzieci w sytuacjach seksualnych lub pozornie w takich sytuacjach.

Dlatego też, zwracam się z apelem o intensyfikację prac nad kluczowymi aktami unijnymi, które pozwolą skutecznie chronić dzieci w internecie przed niegodziwym traktowaniem w celach seksualnych. Wierzę, że polska Prezydencja w Radzie UE zdoła doprowadzić do wypracowania spójnych i efektywnych rozwiązań, które pozwolą przeciwdziałać rozpowszechnianiu materiałów CSAM w sieci przy odpowiednim poszanowaniu praw i wolności odbiorców usług pośrednich. Tylko dzięki wspólnemu zaangażowaniu i determinacji możemy zapewnić najmłodszym bezpieczny rozwój w środowisku cyfrowym.

Z wyrazami szacunku

Monika Horna-Cieślak

Rzecznik Praw Dziecka

